

Irena Galińska-Raczy

Opinia prawna w sprawie ujawniania w Rejestrze Korzyści zagranicznej wizyty sfinansowanej przez zapraszającego odbytej przez posła jako członka zespołu parlamentarnego¹

Legal opinion on the disclosure in the Register of Interests of any foreign trip financed by an inviting party of a Deputy in the capacity of a member of parliamentary team: The article addresses the question of whether an invitation to members of parliamentary team to visit a foreign country at the expense of the inviting party should be declared in the Register of Interests (referred to in Article 35a(3)(4) of the Act on the Exercise of the Mandate of a Deputy or Senator). The author concludes that such visit should be declared by Deputies in the Register of Interests. The situation would be different if the supposed trip was at the same time that referred to Article 7(8)(2) of the Standing Orders of the Sejm, i.e. a trip made at the request of the Sejm, the Marshal of the Sejm or a committee, and approved by the Presidium of the Sejm. Therefore, it might be treated as a trip connected with the performance of a mandate of a Deputy and, hence, would not be subject to declaration in the Register.

Keywords: Deputy to the Sejm | parliamentary team | Register of Interests | trip | official trip

Słowa kluczowe: poseł | zespół parlamentarny | Rejestr Korzyści | wyjazd | podróż służbowa

Ekspert ds. legislacji BAS; irena.galinska-raczy@sejm.gov.pl.

Przedmiot opinii

Przedmiotem opinii jest odniesienie się do zagadnienia sformułowanego w sposób następujący: czy zaproszenie członków zespołu parlamentarnego do złożenia zagranicznej wizyty na koszt zapraszającego podlega zgłoszeniu do Rejestru Korzyści (art. 35a ust. 3 pkt 4 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora).

Należy podkreślić, że opinia ma charakter ogólny, a udzielenie jednoznacznej odpowiedzi na postawione pytanie wymaga w każdym przypadku indy-

¹ Opinia sporządzona 11 czerwca 2012 r. na zlecenie przewodniczącego Komisji Etyki Poselskiej.

widualnej analizy, która będzie polegała na dokonaniu oceny, czy i w jakim stopniu dana wizyta miała związek z wykonywaniem mandatu poselskiego (co wymaga m.in. zbadania statutu danego zespołu parlamentarnego, celu wizyty i jej związku z zakresem działalności zespołu, pracami Sejmu, komisji sejmowych albo międzynarodowych kontaktów izby oraz uzyskania informacji na temat podmiotu zapraszającego).

Interpretacja postanowień zawartych w art. 35a ust. 3 pkt 4 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora

W myśl art. 35a ust. 3 pkt 4 ustawy z 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz.U. z 2011 r. nr 7, poz. 29, zm. w Dz.U. z 2011 r. nr 117, poz. 676; dalej: ustawa o wykonywaniu mandatu lub u.w.m.p.s.) do Rejestru Korzyści należy zgłaszać informacje o: *wyjazdach krajowych lub zagranicznych niezwiązanych z pełnioną funkcją publiczną, jeżeli ich koszt nie został pokryty przez zgłaszającego lub jego małżonka albo instytucje ich zatrudniające bądź partie polityczne, zrzeszenia lub fundacje, których są członkami.*

Z zacytowanego fragmentu art. 35a ust. 3 u.w.m.p.s. wynika, że zgłoszeniu do Rejestru Korzyści podlegają te wyjazdy, które nie są związane z pełnioną funkcją publiczną, jaką jest m.in. wykonywanie mandatu posła i senatora, jeżeli ich koszt nie został pokryty przez podmioty wymienione w tym przepisie. Aby odpowiedzieć na postawione pytanie, należałoby ustalić, czy wyjazd zagraniczny sfinansowany przez zapraszającego miał związek z pełnieniem (wykonywaniem) mandatu, jeżeli bowiem takiego związku nie było, wizyta ta podlegałaby ujawnieniu w Rejestrze.

Podstawową trudnością w dokonaniu interpretacji art. 35a ust. 3 pkt 4 u.w.m.p.s. jest fakt, że pojęcia: „pełnienie mandatu”, „wykonywanie mandatu”, „sprawowanie mandatu” nie doczekały się definicji legalnej, a ich stosowanie w praktyce budzi, jak stwierdza L. Garlicki „najwięcej kontrowersji”². „Pełnienie mandatu” należy rozumieć jako wykonywanie przez posła czynności składających się na sprawowanie (tak mówi Konstytucja w art. 104, 105 i 106 oraz ustawa o wykonywaniu mandatu – np. w art. 4, 6) czy też wykonywanie mandatu (jak mówi ustawa o wykonywaniu mandatu posła i senatora – w tytule i np. art. 2). Pojęcia „sprawowanie mandatu” i „wykonywanie mandatu” oraz „pełnienie mandatu” należy uznawać za pojęcia tożsame³. Interpretacja

² *Idem, Komentarz do art. 105 [w:] Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. II, L. Garlicki (red.), Warszawa 2003, s. 9.*

³ Szerzej na ten temat I. Galińska-Rączy, *Kwalifikacja wypadków powstałych przy wykonywaniu mandatu poselskiego w świetle ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych*

tych pojęć jest dokonywana przede wszystkim w związku z określaniem zakresu immunitetu poselskiego.

Istotna dla rozważanej kwestii jest regulacja zawarta w art. 6 ust. 2 u.w.m.p.s., która doprecyzowuje, czym jest „działalność wchodząca w zakres sprawowania mandatu” podlegająca ochronie immunitetowej⁴. Działalność taka to m.in. *zgłaszanie wniosków, wystąpienia lub głosowania na posiedzeniach zespołów parlamentarnych*, a także *inna działalność związana nieodłącznie ze sprawowaniem mandatu*. Zagraniczny wyjazd członków zespołu parlamentarnego odbyty na zaproszenie i koszt podmiotu zagranicznego (bez wiedzy na temat tego podmiotu, a zwłaszcza związku takiej wizyty z pracami i zadaniami zespołu) trudno byłoby kwalifikować jako podróż, której celem jest odbycie „posiedzenia zespołu”, nawet wówczas, gdyby w wyjeździe tym uczestniczyli wszyscy członkowie tego zrzeczenia.

Zasadniczą przeszkodą w zaliczaniu takiego wyjazdu zarówno do „działalności wchodzącej w zakres sprawowania mandatu”, jak i „innej działalności związanej nieodłącznie ze sprawowaniem mandatu” okazuje się jednakże interpretacja tych pojęć przyjęta w orzecznictwie oraz literaturze.

W uchwale z 16 lutego 1994 r. (sygn. akt I KZP 40/93)⁵ Sąd Najwyższy stwierdził, że wprowadzie immunitet obejmuje także działania posła podejmowane poza parlamentem, ale tylko wtedy, gdy występował on jako poseł, np. na spotkaniu z wyborcami lub wykonując inne obowiązki posła, a nie gdy wykonywał inne funkcje publiczne, partyjne lub prywatne, np. jako funkcjonariusz publiczny, działacz partyjny lub osoba prywatna. Sąd uznał, że immunitet ma-

---

oraz ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (według pytań szczegółowych) [w:] *Status posła*, cz. II, I. Galińska-Rączy (red.), Warszawa 2007, s. 103–106.

⁴ Art. 6. 1. *Posel lub senator nie moze byc pociagnity do odpowiedzialnosci za swoja dzialalnosc wchodzaca w zakres sprawowania mandatu ani w czasie jego trwania, ani po jego wygaśnięciu, z zastrzeżeniem art. 6a. Za taką działalność poseł lub senator odpowiada tylko przed Sejmem lub Senatem.*

2. *Działalność, o której mowa w ust. 1, obejmuje zgłaszanie wniosków, wystąpienia lub głosowania na posiedzeniach Sejmu, Senatu lub Zgromadzenia Narodowego oraz ich organów, na posiedzeniach klubów, kół i zespołów poselskich, senackich lub parlamentarnych, a także inną działalność związaną nieodłącznie ze sprawowaniem mandatu.*

⁵ OSNKW 1994, nr 3–4, poz. 18: *Immunitet parlamentarny, określony w art. 7 ust. 1 Ustawy Konstytucyjnej z dnia 17 października 1992 r. o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym (Dz. U. Nr 84, poz. 426), wyłączający odpowiedzialność karną posła za działania wynikające z wykonywania mandatu, odnosi się nie tylko do jego udziału w obradach i pracach Sejmu oraz komisji sejmowych, ale dotyczy także jego działalności zewnętrznej (poza samym Sejmem), jeżeli mieści się ona w granicach realizacji funkcji członka parlamentu.*

terialny posła odnosi się także do jego działalności zewnętrznej (poza Sejmem), jeżeli mieści się ona w granicach realizacji funkcji członka parlamentu.

K. Grajewski uznaje, że sprawowanie mandatu obejmuje wszelkie czynności poza parlamentem, do których podjęcia parlamentarzysta jest uprawniony lub zobowiązany przepisami prawa i które łączą się bezpośrednio z wykonywaniem merytorycznych obowiązków członka parlamentu⁶. Działanie objęte immunitetem musi się ściśle wiązać z wykonywaniem przez posła określonych obowiązków i zadań parlamentarnych. Prawo parlamentarne nie wskazuje żadnych obowiązków i uprawnień poselskich związanych z działalnością posła w ramach przynależności do zespołu parlamentarnego (prawem związanym w sposób ewidentny z mandatem jest jedynie prawo do tworzenia takich zrzeszeń) ani też nie kreuje tych zespołów jako organów Sejmu (Senatu).

W wyroku Sądu Najwyższego z 13 kwietnia 2007 r. (sygn. akt I CSK 31/07)⁷ czytamy: *Objęta immunitetem parlamentarnym „inna działalność związana nieodłącznie ze sprawowaniem mandatu” w rozumieniu art. 6a w związku z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 221, poz. 2199 ze zm.) to działalność, która bezpośrednio i wprost wynika z funkcji parlamentarzysty, a jej związek ze sprawowaniem mandatu nie budzi wątpliwości. W obecnym stanie prawnym wobec bardzo skromnej regulacji odnoszącej się do zespołów parlamentarnych (a zwłaszcza wobec zgłaszanych postulatów dokładniejszej regulacji ustawowej ich statusu m.in. z uwagi na brak kontroli nad ich działalnością oraz niemożność rozstrzygnięcia problemów w sytuacjach konfliktowych – o czym będzie mowa w dalszej części opinii) nie można bronić tezy, że wszelkie działania i inicjatywy podejmowane przez zespoły parlamentarne są działalnością wynikającą ze sprawowania mandatu albo związaną (zwłaszcza w sposób bezpośredni) z wykonywaniem (sprawowaniem) mandatu poselskiego i senatorskiego.*

Mając na uwadze zacytowane stanowiska Sądu Najwyższego, nie można uznawać, że każdy zagraniczny wyjazd posła odbyty przez niego jako członka zespołu parlamentarnego jest wykonywaniem mandatu poselskiego (albo jest związany z wykonywaniem mandatu), tak jak nie można zaliczać wszystkich działań podejmowanych przez posłów w ramach przynależności do klubów parlamentarnych do działalności określonej mianem „wykonywanie mandatu”. *Działania parlamentarzysty wynikające z jego członkostwa w klubie parlamentarnym można bowiem zaliczyć do działań wchodzących w zakres sprawowania mandatu przedstawicielskiego w takim przypadku, gdy są one związane bezpośrednio z działalnością parlamentu i wyrażają się wykonywaniem przez indywidualnego parlamentarzystę w ramach klubu lub przez klub jako całość przypisanej*

⁶ *Idem, Immunitet materialny członka parlamentu w świetle uregulowań Małej Konstytucji*, „Państwo i Prawo” 1994, z. 5, s. 71,

⁷ OSNC 2008, nr 5, poz. 48.

partiom politycznym m.in. przez art. 11 konstytucji funkcji rządzenia państwem. Nie ulega wątpliwości, że klub parlamentarny może być również organizatorem wydarzeń lub uroczystości o charakterze niepaństwowym („prywatnym”), które wykraczają poza ramy prawne, określające rolę ustrojową partii lub ich frakcji parlamentarnych. Trudno jest uznać, że opisane powyżej uroczystości [chodziło o uroczystości upamiętniające katastrofę smoleńską] mieszczą się w wypełnianej przez partie polityczne lub ich organizacje parlamentarne funkcji sprawowania władzy państwowej, którą szeroko scharakteryzowano w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (zob. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 26 stycznia 1993 r. (U. 10/92), OTK 1993, część I, poz. 2. Por. też wyroki Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 marca 2000 r. (Pp 1/99), OTK ZU 2000, nr 2, poz. 58; z dnia 14 grudnia 2004 r. (K 25/03), OTK ZU Seria A 2004, nr 11, poz. 116 oraz z dnia 20 stycznia 2010 r. (Kp 6/09), OTK ZU Seria A 2010, nr 1, poz. 3)⁸.

Obowiązujące przepisy nie wskazują żadnych kompetencji ani obowiązków zespołów parlamentarnych wobec organów Sejmu i Senatu ani też instytucji pozaparlamentarnych. Jednocześnie nasze prawo parlamentarne nie określa przedmiotu działania tych podmiotów, co uniemożliwia zaliczanie działalności prowadzonej przez posłów w ramach przynależności do tych podmiotów do działalności związanej z działalnością Sejmu i jego organów oraz tzw. działalności terenowej (czyli pozaparlamentarnej) posłów.

Status prawny zespołów poselskich (parlamentarnych) określa art. 17 ust. 1 i 3 u.w.m.p.s.⁹ oraz art. 8 ust. 6 regulaminu Sejmu (M.P. z 2012 r., poz. 32)¹⁰. Z przepisów tych wynika, że zespół parlamentarny jest formą organizacji posłów i senatorów na terenie parlamentu – tak jak kluby, koła i zespoły poselskie są formą organizacji posłów w Sejmie¹¹. Przynależność do tych „ugrupowań” ma

⁸ K. Grajewski, *Opinia na temat art. 28 ust. 2 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora w związku z art. 3 ust. 3 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, niepubl.*

⁹ 1. Na zasadach określonych w regulaminie Sejmu posłowie mogą tworzyć w Sejmie kluby, koła lub zespoły poselskie.

3. Posłowie wraz z senatorami mogą tworzyć wspólne kluby, koła lub zespoły parlamentarne.

¹⁰ Art. 8. 1. Posłowie mogą tworzyć w Sejmie kluby poselskie lub koła poselskie oparte na zasadzie politycznej. (...)

6. Posłowie mogą tworzyć w Sejmie zespoły zorganizowane na innych zasadach niż określone w ust. 1.

7. Władze klubów poselskich, kół poselskich, zespołów oraz porozumień podają do wiadomości Marszałka Sejmu ich składy osobowe oraz regulaminy (statuty) wewnętrzne.

¹¹ Zespół poselski jest postrzegany jako jedna z form samoorganizacji posłów na terenie Sejmu – tak: J. Mordwiłko oraz B. Szepietowska [w:] *Regulamin Sejmu w opiniach Biura Analiz Sejmowych*, t. I, W. Odrowąż-Sypniewski (red.), Warszawa 2007, s. 58–

związek z wykonywaniem mandatu w tym sensie, że ich członkami mogą być jedynie parlamentarzyści, przy czym w wypadku klubów i kół poselskich przynależność ma charakter polityczny (partyjny), tworzenie zespołów poselskich zaś odbywa się na zasadach innych niż polityczne (art. 8 ust. 1 i 6 regulaminu Sejmu). Z art. 8 ust. 7 regulaminu Sejmu wynika, że zespoły poselskie działają w ramach regulaminu (statutu) wewnętrznego¹². Takiego postanowienia nie znajdujemy w odniesieniu do zespołów parlamentarnych ani w regulaminie Sejmu, ani w regulaminie Senatu¹³, co oznacza, że zasady ich funkcjonowania nie muszą być określone regulaminem (statutem) wewnętrznym. Unormowanie to pozostaje w związku z art. 17 u.w.m.p.s., który ustala zasadę, by w regulaminie Sejmu/Senatu określać zasady tworzenia klubów, kół i zespołów poselskich/senatorskich (nie zaś klubów, kół i zespołów parlamentarnych).

W literaturze podkreśla się, że regulacja prawna odnosząca się do zespołów poselskich i parlamentarnych jest niezwykle lakoniczna¹⁴, a w związku z tym

---

59 i 64. W orzeczeniu z 26 stycznia 1993 r. Trybunał Konstytucyjny uznał kluby, koła i zespoły za formy organizacji posłów, sygn. akt U 10/92, OTK 1993, nr 1, poz. 2.

¹² Art. 8 ust. 7: *Władze klubów poselskich, kół poselskich, zespołów oraz porozumień podają do wiadomości Marszałka Sejmu ich składy osobowe oraz regulaminy (statuty) wewnętrzne.*

¹³ Art. 21. 1. *Senatorowie mogą tworzyć w Senacie kluby senackie lub koła senackie zorganizowane na zasadzie politycznej.*
2. *Klub tworzy co najmniej 7 senatorów.*
3. *Koło tworzy co najmniej 3 senatorów.*
4. *Senator może należeć tylko do jednego klubu senackiego lub koła senackiego.*
5. *Kluby senackie lub koła senackie mogą na zasadzie wzajemnych porozumień ustanawiać wspólną reprezentację w Konwencie Seniorów.*
6. *Senatorowie mogą tworzyć w Senacie zespoły zorganizowane na innych zasadach niż określone w ust. 1.*
7. *Władze klubów, kół, zespołów oraz porozumień podają do wiadomości Prezydium Senatu ich składy osobowe oraz regulaminy (statuty) wewnętrzne.*

¹⁴ P. Czarny, *Opinia prawna na temat przystąpienia posła do zespołu parlamentarnego* oraz A. Szmyt, *Opinia na temat możliwości przystąpienia posła do zespołu parlamentarnego*, „Zeszyty Prawnicze BAS” 2010, nr 4(28), s. 44 i 51, oraz powołana tam literatura, w tym m.in. W. Odrowąż-Sypniewski, *Informacja w sprawie trybu i zasad tworzenia klubów parlamentarnych oraz kół i zespołów poselskich*, „Ekspertyzy i Opinie Prawne” 1994, nr 4. Pewną wskazówkę, pomocną przy określaniu statusu prawnego zespołów parlamentarnych, może dawać wykładnia historyczna art. 17 u.w.m.p.s. W. Odrowąż-Sypniewski (*ibidem*) interpretując art. 14 poprzednio obowiązującej ustawy z 31 lipca 1985 r. o obowiązkach i prawach posłów i senatorów (Dz.U. z 1991 r. nr 18, poz. 79 ze zm.), który zawierał dyrektywę co do treści regulaminów poselskich klubów parlamentarnych, kół i zespołów poselskich [*Władze klubów, kół lub zespołów poselskich podają do wiadomości Prezydium Sejmu ich składy osobowe oraz wiążące członków tych klubów, kół lub zespołów regulaminy (statu-*

dostrzega się potrzebę wprowadzenia bardziej szczegółowych rozwiązań w tym zakresie¹⁵. Mimo skąpego zakresu regulacji ustawowej i regulaminowej sama możliwość tworzenia zespołów poselskich i parlamentarnych jest postrzegana jako *pewna forma realizacji praw i obowiązków posłów w Sejmie i senatorów w Senacie*¹⁶. Co więcej, uznaje się, że: *działania posłów poprzez taką formę samoorganizacji, jaką jest zespół poselski w rozumieniu art. 8 regulaminu Sejmu, stanowią także przejaw sprawowania przez nich swoich mandatów*¹⁷. Z drugiej zaś strony wskazuje się, że ten skąpy zakres regulacji wiąże się z „wolnościowym charakterem” zespołów, choć ten duży zakres swobody nie ma charakteru absolutnego, *bo oczywisty musi być wymóg zgodności podejmowanych działań z regulaminem Sejmu czy innymi przepisami prawa*¹⁸.

W regulacjach odnoszących się do klubów, kół i zespołów poselskich oraz klubów, kół i zespołów parlamentarnych nie zawarto żadnej dyrektywy (wskazówki) co do funkcjonowania tych podmiotów. Mimo braku takich wskazań należy przyjmować, że: *cele i zadania, które postawione są przed konkretnymi zespołami, powinny być w jakiś (formalnie nieokreślony bliżej) sposób związane z wykonywaniem konstytucyjnych, ustawowych lub regulaminowych obowiązków i praw posłów i senatorów. Za oczywiste „nadużycie prawa” uznać należałoby utworzenie zespołu mającego na celu tylko realizację „prywatnych” interesów jego członków*¹⁹.

Zespoły parlamentarne są postrzegane jako „specyficzna forma” realizacji konstytucyjnej wolności zrzeszania²⁰ (art. 58 ust. 1 Konstytucji stanowi: *Każdemu zapewnia się wolność zrzeszania się*). Podstawową formą działania zespołów poselskich i senatorskich są posiedzenia (o posiedzeniach tych gremiów mowa w art. 6 ust. 2 u.w.m.p.s.). W statutach zespołów parlamentarnych funkcjonujących w tej kadencji Sejmu, jakie zostały zamieszczone na sejmowej stronie internetowej, zazwyczaj znajdujemy formułę: „zespół obraduje na po-

---

ty) wewnętrzne. Treść tych regulaminów powinna sprzyjać realizacji konstytucyjnych i ustawowych praw oraz obowiązków poselskich], stwierdza: To sformułowanie jest jedyną wskazówką określającą relację treści regulaminów „zrzeszeń” poselskich w stosunku do unormowań zawartych w Regulaminie Sejmu. Jest to jednak formuła na tyle szeroka, że trudno traktować ją, jako wystarczające kryterium oceny zgodności regulaminów (statutów) wewnętrznych z Regulaminem Sejmu. Brak regulacji w tym zakresie stanowi bardzo poważną lukę w systemie prawa parlamentarnego, która może być wykorzystywana przez różnego rodzaju grupy lobbyingu. Należy postulować de lege ferenda by projekt nowej ustawy o prawach i obowiązkach poselskich również w tym aspekcie uwzględnił standardy państwa prawnego.

¹⁵ *Ibidem.*

¹⁶ P. Czarny, *Opinia na temat możliwości przystąpienia*, op. cit., s. 52.

¹⁷ A. Szymt, *Opinia na temat możliwości przystąpienia posła*, op. cit., s. 45.

¹⁸ *Ibidem.*

¹⁹ P. Czarny, *Opinia na temat możliwości przystąpienia*, op. cit., s. 52.

²⁰ *Ibidem.*

siedzeniach”. Bardzo rzadko zdarza się, że statut zawiera postanowienie o „posiedzeniach wyjazdowych”, jak też o „kontaktach na poziomie ogólnopolskim, europejskim i światowym”²¹.

Analizując omawiane zagadnienie, należy zwrócić uwagę na to, że w art. 7 ust. 8 pkt 2 regulaminu Sejmu wśród okoliczności, które mogą stanowić przyczynę usprawiedliwiająca niemożność wzięcia udziału w posiedzeniu Sejmu lub komisji sejmowej (bądź w głosowaniu) uznano jedynie: *wyjazdy zagraniczne lub krajowe z polecenia Sejmu, Marszałka Sejmu lub komisji, akceptowane przez Prezydium Sejmu*. Regulacja ta może stanowić istotną wskazówkę dla interpretacji omawianego pojęcia „wyjazd krajowy lub zagraniczny związany z wykonywaniem mandatu”. W art. 22 ust. 2a pkt 3 regulaminu Senatu czytamy: *Usprawiedliwionymi przeszkodami uniemożliwiającymi senatorowi udział w posiedzeniu Senatu, komisji, Zgromadzenia Narodowego lub jego organu, a także w głosowaniu na posiedzeniu Senatu są: (...) 3) wyjazd zagraniczny lub krajowy związany ze sprawowaniem mandatu, akceptowany przez Marszałka Senatu*.

Z regulaminów obu izb wynika zatem, że dla usprawiedliwienia nieobecności spowodowanej odbyciem przez posła podróży krajowej lub zagranicznej konieczne jest, by wyjazd był związany z wykonywaniem mandatu, przy czym regulamin Sejmu wymaga nie tylko „akceptacji” Prezydium Sejmu, ale też wskazuje, że muszą to być wyjazdy „z polecenia” ściśle określonych podmiotów. Wśród podmiotów tych nie wymieniono zespołów parlamentarnych ani innych podmiotów, o których mowa w art. 17 u.w.m.p.s. Mówiąc o wyjazdach zagranicznych posłów „z polecenia” wyżej wymienionych podmiotów, należy wskazać na wyjazdy odbywane w ramach parlamentarnych grup bilateralnych (typu Polsko-Australijska Grupa Parlamentarna), stałych delegacji parlamentarnych (np. Delegacja Parlamentarna do Zgromadzenia Parlamentarnego RP i Ukrainy) oraz wyjazdy związane ze współpracą Sejmu w ramach Unii Europejskiej.

Podsumowanie

Nieprecyzyjne uregulowanie zakresu działalności zespołów parlamentarnych, regulacje odnoszące się do pojęć „wykonywanie” i „sprawowanie” mandatu oraz stanowisko Sądu Najwyższego i doktryny w zakresie wykładni tych

²¹ Tak np. pkt 3 podpunkt 7 oraz pkt 7 regulaminu Parlamentarnego Zespołu Surowców i Energii. W regulaminie Parlamentarnej Grupy Kobiet w § 8 mowa o *współpracy z krajowymi i zagranicznymi organizacjami zajmującymi się sprawami równych praw kobiet i mężczyzn*. W § 2 ust. 2 pkt 3 regulaminu Parlamentarnej Grupy Rowerowej czytamy, że do głównych celów roboczych grupy należy: *podjęcie współpracy z parlamentami Holandii, Niemiec, Francji, Włoch, Danii, Szwajcarii i Chin i innych krajów w celu wspólnej koordynacji działań na rzecz komunikacji i turystyki rowerowej*.

pojęć, a także treść art. 7 ust. 8 pkt 2 regulaminu Sejmu, pozwalają na stwierdzenie, że omawiany wyjazd posłów (odbyty na koszt zapraszającego w ramach zaproszenia członków zespołu parlamentarnego) powinien podlegać ujawnieniu w Rejestrze Korzyści. Inaczej byłoby, gdyby analizowana podróż była jednocześnie wyjazdem, o którym mowa w art. 7 ust. 8 pkt 2 regulaminu Sejmu, czyli wyjazd nastąpiłby z „polecenia Sejmu, Marszałka Sejmu lub komisji” i byłby zaakceptowany przez Prezydium Sejmu. Wówczas taką podróż można by zakwalifikować jako wyjazd związany z pełnieniem mandatu poselskiego, a więc niepodlegający ujawnieniu w Rejestrze.

Wobec zgłoszonych w niniejszej opinii wątpliwości dokonanie zgłoszenia omawianego wyjazdu do Rejestru Korzyści stanowiłoby realizację postanowienia art. 35a ust. 5 u.w.m.p.s., że: *Przy podawaniu informacji poseł i senator są obowiązani zachować największą staranność i kierować się swoją najlepszą wiedzą.*